

Schematické znázornění dvanácti smyslů

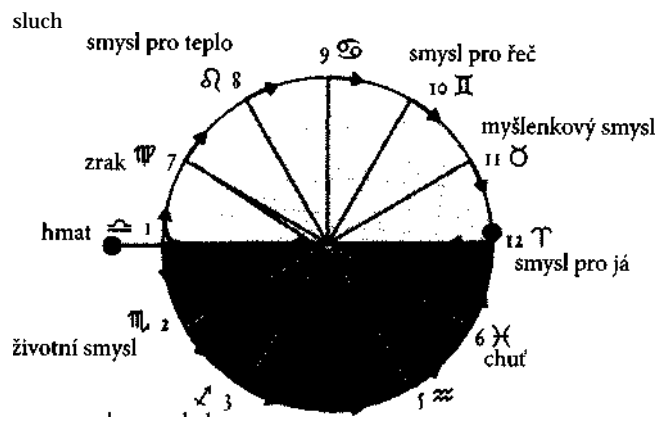
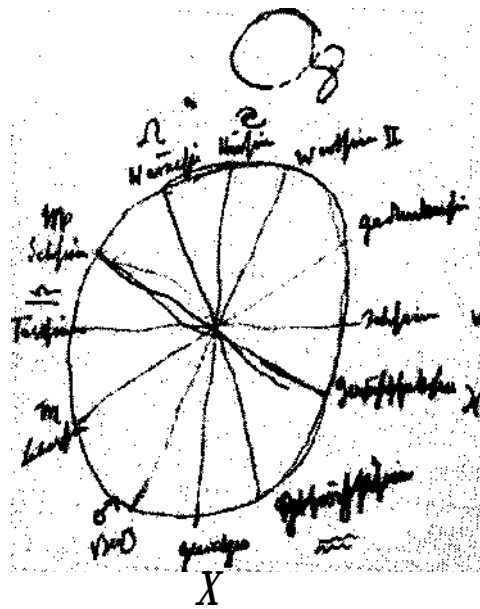
Dělení do skupin	Dvanáct smyslů	Znamení zvěrokruhu	Oblasti vnímání	Duchovní prameny
FYZICKÉ SMYSLY orientované na vlastní tělesnost	1 hmat	Váhy	fyzické tělo	
	2 životní smysl	Štír nebo Orel	éterné tělo / životní tělo (konstituce / bolest)	duchovní člověk
	3 smysl pro pohyb	Šífelec	astrální tělo (vyjádřit se, přizpůsobit se)	životní duch
	4 smysl pro rovnováhu	Kozoroh	já (v protikladu k tíži)	duchovní svébyčí
DUŠEVNÍ SMYSLY vztah člověk - svět	5 čich	Vodnář	fyzická látka (bezprostřednost, instinkty)	duše vědomá (volní charakter) (rozdílení dobrého a zlého)
	6 chuť	Ryby	éterná nebo životní látka (rozpuštěné, tekuté)	duše rozumová (citový charakter) (rozdílení zdravého a nezdravého)
	7 zrak	Panna	astrální látka (slunce, světlo)	duše pocitová (myšlenkový charakter) (možnost rozhodnutí)
	8 smysl pro teplo	Lev	vlastní teplo (já) oproti teplotě okolí	astrální tělo (zájem)
DUCHOVNÍ NEBO SOCIÁLNÍ SMYSLY orientované do nitra / zjevující skryté	9 sluch	Rak	fyzické (tvrdá látka)	anděl (sociální oblast)
	10 smysl pro řeč (smysl pro slova)	Bliženci	éterné (duchovní konstituce druhých)	archanděl
	11 myšlenkový smysl (představný smysl)	Býk	astrální (vnitřní slunce, pravda druhých)	bytosť Kristova (všeobecný duch lidství)
	12 smysl pro já	Beran	Já (bytosť druhého)	

Dvanáct smyslů jako šest polarit

1 hmat ohraničení vlastního já	mysl pro já ohraničení druhých
2 životní smysl výstavba / odbourávání vlastní konstituce	1yšlenkový smysl pravda / nepravda v duchu druhého
3 smysl pro pohyb činnost / projevování se skrze tělo	mysl pro řeč činnost / projevování se ducha druhých
4 smysl pro rovnováhu orientace podle tíže (hotový svět)	9 sluch stoupání k duchu hmoty (tvořící síla)
5 čich vyprázdnit se a odevzdat se pocitu (hmotně)	8 smysl pro teplo se zájmem proudit do světa (nehmotně)
6 chuť kontrola vážitélného: toho, co má budovat můj mikrokosmos (orientace dovnitř)	7 zrak prožívání nezvážitélného (působení slunce a světla) v makrokosmu (orientace ven)

Čtyři fyzické smysly stojí naproti čtyřem duchovním smyslům. Čtyři duševní smysly stojí po dvou naproti sobě.

Pokud umístíme smysly do zvěrokruhu, vznikne velmi zajímavá konfigurace. Můžeme ji objevit na jednom náčrtku z poznámkového sešitu Rudolfa Steinera (otištěno v *Beitme zur Rudolf Steiner Gesamt- ausgabe 58/59, podzim 1977*). Pořadí smyslových orgánů není uspořádáno do kruhu, ale do lemniskáty. Na následující straně naleznete reprodukci náčrtku a jeho rozpracování.

Sluch jako první duchovní (sociální) smysl

Procesy zvnitřnění při jeho zakládání:

- z oblasti látkové výměny a končetin (čelist) a z oblasti dýchání (žaberní vkleslina)

- dozadu

- dovnitř

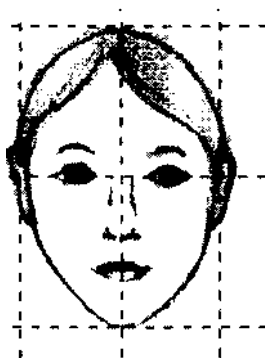
- ztišení

- nechat

sebou

pohybovat

Oči
horizontální
středová osa

Pokus se slepou skvrnou

Držte tuto stránku před sebou ve vzdálenosti vhodnou pro čtení a divejte se pravým okem na levou skvrnu (levé oko zavřené), pravá skvrna zmizí. Když stránku přiblížíte k sobě, nebo ji naopak oddálíte od sebe, skvrna se opět objeví.

Poměr šířky a výšky obličeje odpovídá (přibližně) zlatému řezu! Výška obličeje je v průměru 20 centimetrů.

Barva, kterou obvykle označujeme jako červenou, není primární barvou.

Následujícím pokusem si to můžeme ozřejmit. Vezměte si pastelky nebo fixy s primárními barvami: purpurovou (nach, velmi sytá růžová, tedy ne červená nebo karmínová), nebeskou modří (azurová) a žlutou (kanárková žlut'). Vybarvěte výše nakreslený kruh takto: díly 1, 2 a 3 purpurově, díly 3, 4, 5 modře a díly 5, 6, 1 žlutě. Jako výsledek dostanete sekundární barvy: 1 = červená, 3 = fialová, 5 = zelená. Všimněte si, že purpurová a zelená stojí naproti sobě.

Červená je ovšem primární barvou, když jde o - například divadelní - barevné osvětlení. Tam jsou primární barvy červená, zelená, fialová a sekundární žlutá, modrá, purpurová, které jsou primárními barvami pigmentů.

Albert Soesman